

STOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko ved, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolje frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnosti naj se bodo voljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“ velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22 — | Cetrt leta . . . K 5·50
Pol leta . . . , 13 — | En mesec . . . , 2·30
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2·.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25 — | Cetrt leta . . . K 6·50
Pol leta . . . , 13 — | En mesec . . . , 2·30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje liste ob pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Zborovanje političnega in gospodarskega društva za Notranjsko v Postojini

dne 28. oktobra 1900.

(Izv. dop.)

Vabilu političnega in gospodarskega društva za Notranjsko se je odzvalo okolo 150 zaupnikov in členov ter prihitele iz obeh političnih okrajev Logatec in Postojina k zaupnemu shodu in občnemu zboru.

Društveni predsednik g. Fran Arko pozdravi došle zborovalce ter predstavi člene izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, gg. dr. Ferjančiča, Josipa Lavrenčiča in dr. Tavčarja, dalje navzoča priglašena kandidata za državnozborski volilni okraj kmetskih občin na Notranjskem g. Ivana Božiča in za V. kurijo gosp. Luka Jelenc, katera zborovalci živahnpozdravijo.

Društveni tajnik dr. Treo naglaša potrebo odločnih in vsestransko neodvisnih poslanec za državni zbor, posebej še po-

trebo ravno za Notranjsko, izvoliti si moža, ki razmire v tem vedno preziranem delu Kranjske dobro pozna, in ki bode pripravljeni vsaki čas za pravice naroda in gospodnje napredek tega kraja svoj glas odločno povzdigniti in svojo delavnost zastaviti. Govornik omenja v kratkem, da so se o dosedanjem poslancu dr. Žitniku v deželnozborskih po-ročilih in po listih javno pisale take obdolžitve o neodkritosrčnem njegovem postopanju v deželnem zboru, da je postal kot poslanec količkaj zavednih in neodvisnih volilcev nemogoč, dokler se javno in pred volilci ne opraviči.

Društveno vodstvo se je zaradi kandidature primerenega poslanca za kmetske občine obrnilo do zaupnikov, z dvema izjemama je iz vseh sodnih okrajev in iz vsake občine obeh političnih okrajev kar zagrmel glas: Ivana Božiča iz Podrage hočemo. Osebne vrline, značajnost in neupogljivost g. Ivana Božiča vsakdo pozna, zatoj priporoča društveno vodstvo najtoplje njegovo kandidaturo v soglasno odbritev.

Odoslanec izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, dr. Ferjančič povdaja važnost notranjskega mandata, ki je bil prej vedno last narodne stranke. Govornik omenja vpliv novega volilnega reda in neposrednih volitev ter bodri h krepki agitaciji, ki mora privesti do zmage. Ta zmaga naj pokaže na vse strani, da klerikalizem v našem, za svoj narodni in gospodarski obstanek se borečem narodu nima mesta, temveč da propada. — Govornik dotakne se potem kot kandidat za gorenjska in notranjska mesta in trge političnega položaja, iz katerega omenjam, da je g. dr. Ferjančič sam priznal nujno potrebo odločnejšega in zavednejšega nastopa naših poslancev v narodnem oziru vlad in zavezničkim nasproti, in s tem priznanjem vzbudil tudi najglasnejše pritrjevanje vseh zborovalcev.

Gospod Ivan Božič, pri nastopu živahnpozdravljen, omenja, da se je iz zasebnih gospodarskih razlogov le teško, in

šeles vsled vsestranskega prigovaranja odločil za kandidaturo. Ako mu bode odločeno, rešiti čast narodno napredne stranke, kateri se s ponosom in odkritosrčnostjo prišteva, z zmago na Notranjskem, potem pa hoče kot poslanec vse svoje moči zastaviti za blagor naroda in gospodarski napredek volilnega okraja.

Narodno vprašanje, ki izpodjeda z vso silo korenike naše države, zahteva vsled neodločnosti vodilnih krogov polne odločnosti od strani zastopnikov malega in preziranega slovenskega naroda. Te odločnosti se ne more pričakovati od stranke in cd mož, ki imajo mednarodni klerikalizem na svoji zastavi, in ki poznajo narodno trobojnicico le tam, kjer to dovolijo škofje in nemški klerikalni zavezniki.

V kmetskem vprašanju stal bode vedno v vrstah tistih, ki iščejo sredstva za vzdrževanje kmetskega stanu ter deloval na to, da se socialni položaj tega najvažnejšega našega stanu izboljša in dvigne na človeštvu primerno stopinjo.

Za lokalne koristi svojega okraja obljubuje kandidat vedno zastavljati vse svoje moči. Naštevi celo vrsto potreb Notranjske — osobito šolstva in prometnih sredstev — povdarja, da on noče slepariti z obljubami, da bode on to vse tudi dosegel za svoj okraj, kljukor pa mu bode storiti mogoče, to bode tudi storil. Ako Vam moje prepričanje, moje dosedanje delovanje in ta moja obljuba zadostuje, potem sem rad kandidat notranjskih kmetskih občin, prosim pa tudi, da vse skupno delamo na sijajno zmago!

Gospod Fran Peče iz Starega trga omenja, naj bi prihodnji poslanec tudi na Dunaju delal proti pogubnemu vplivu klerikalizma na naš narod.

Učitelj gospod Česnik povdarja potrebo vzgoje slovenskega ljudstva z dobrimi šolami, ki potrebujejo dobrega materialno prekrbljenega in neodvisnega učiteljstva, ter vpraša kandidata, kako stališče on vzema učiteljstvu nasproti.

Kandidat g. Ivan Božič zagotavlja,

da bode z narodno-napredno stranko stal vedno za neodvisnost učiteljstva in se trudil za izboljšanje gmotnih razmer učiteljstva, še celo, ako bi se dalo od države primeren prispevek k šolskim stroškom doseči in ubožno našo deželo nekoliko razbremeniti.

Tajnik prečita potem še dopise zaupnih mož, županov, občinskih svetovalcev itd. iz Vipave, Rovt, Studenega, Cerknice, Ložic, Reške doline, Jablanice, Podkraja, Vrabč, Goč, Godoviča, Idrije in Žirov, ki so se vsi nepogojno in navdušeno izrazili za kandidaturo gosp. Ivana Božiča, ter tri dopise iz senožeškega okraja, s katerimi se ta kandidatura odobrava, ako bi se za mandat ne zglasil g. Fran pl. Garzarolli, župan v Senožečah.

Ker se je g. pl. Garzarolli izjavil, da on ne kandiduje, ako bi kandidaturo prevezel g. Božič, se jednoglasno in med burnim odobravanjem proglaši g. Ivan Božič kandidatom za državnozborsko mesto v kmetskih občinah na Notranjskem.

Nato se je predstavil g. Luka Jelenc kot kandidat V. kurije ter razvil v kratkih jedrnatih besedah svoj program kot kandidat za V. kurijo, povdarjajoč zlasti potrebe delavskega stanu in malih obrtnikov ter zagotavlja, da hoče vse svoje moči posvetiti izboljšanju njihovih razmer, zajedno pa podpirati težnje kmetskih poslancev za malega kmeta.

Zajedno je kandidat naglašal potrebo povsem neodvisne šole ter izjavil, da se hoče vstajno potezati za prispevek države k stroškom ljudskega šolstva.

Pri glasovanju se soglasno v sprejmata kandidatoma g. dr. Ferjančič za skupino gorenjskih in notranjskih mest in trgov ter g. Luka Jelenc za V. kurijo.

Gosp. dr. Tavčar, burno pozdravljen, omenja, da imajo sedanje državnozborske volitve velikanski pomen, in naj se že doseže trajen parlament ali ne. Pokazati se ima pri teh volitvah, je li mogoče, da se ubogi naš narod oprosti tistega jarma, ki mu jemlje vso odločnost, vsako možnost, vsako značajnost, to je klerikalnega jarma.

duh zasluži biti slavljen in obožavan . . . Kako so vendar ljudje zoperni! . . . Vrag je že hotel predlagati pisatelju, naj se vrne v grob, ko je mahoma zaplamelo v njegovi zlobni glavi. V onem trenotku sta bila na nekem trgu. Od vseh strani so ju obdajale ogromne počasti, hiše. Nizko nad trgom se je razpenjalo mokro črno nebo; zdelo se je, kakor da se opira na strehe ter motri z mračnim pogledom blatnato zemljo.

Čujte — je rekel hudič, nagnivši se prijazno k pisatelju — ali ne bi hoteli pogledati, kako je vaši ženi?

Res ne vem, je li hočem — je odgovoril obotavlja se pisatelj.

Na, potem ste res samo truplo! — ga je dražil hudič.

Ne, zakaj? — in pisatelj je stegal živahnpozdravljajoči kosti. — Pripravljen sem . . . Sicer me pa ne bo niti opazil . . . in ako me tudi vidi, me ne bo izpozna.

Ogotovene — ga je zagotavljal hudič.

Čujte, vse to navajam samo zato, ker . . . mi ni nikdar dovolila, ostati dalje od doma . . . je razlagal pisatelj.

In glej, stena neke hiše je izginila ali pa je postala prozorna kakor steklo. Pisatelj je videl notranjost velikih soban. Bile so tako svitle, udobne in lepe . . .

Krasna oprava! je slikal zadovoljno! Če bi bil jaz tu stanoval, bi morda tudi še živel . . .

(Konec prih.)

LISTEK.

O hudiču.

Ruski spisal Maksim Gorkij.

(Dalje.)

— Ubožec, — je dejal hudič ter se nasmehnil.

— Pa tudi — srečnež! — je odgovoril hladno pisatelj.

Hudič je molče mgnil z rameni . . .

Že sta ostavila pokopališče, in pred njima je bila ulica — dve vrsti hiš; tema je jasno pričala o pomankanju luči.

— Povejte mi — je govoril po kratkem molku hudič — kako vam je v grobu?

— Sedaj, ko sem se že navadil na to — desti dobro, kako mirno . . . Začetkom pa je bilo zelo slabo. Bedak, kateri je zabil žebanje v pokrov, je zadel z jednim žebljem mojo lobanjo. To je seveda malenkost . . . a je vendar neprijetno. Veste, že sem hotel smatrati to kakor triumfujoč simbolizem, ki naj bi izražal željo, poškoditi moje možgane, s katerimi sem umel često ljudem pokvariti kako veselje . . . Potem so — prišli črvi. Ti, vrag jih vzemi, so me strašno počasno zjedali . . .

— Povsem naravno! — je odvrnil hudič. Oni niso krivi — žolča prenasičeno telo nikakor ni slastna jed . . .

— Kaj pa sem imel telesa! — je priščomnil pisatelj. — Skoro nič.

— Vendar nekaj, in to pojesti je bolj neprijetna dolžnost kakor zabava . . . A založnike na primer jedo črvi hitro in s tekom.

— Seveda . . . ti so gotovo okusni . . .

— Dà, ali je v jeseni vlažno v grobu? je vprašal hudič.

— Dovolj vlažno . . . toda na to se človek navadi . . . Najbolj so mi prav za prav nadležni tepeci, ki hodijo po pokopališču ter gazijo tudi po mojem grobu. Ne vem — kako dolgo že ležim v grobu . . . kako naj to vem, vse okrog mene je ne-premično . . .

— V zemlji ležite štiri leta, kmalu jih bo že pet . . . — je dejal hudič.

— A? Li res? . . . Mej te časom so obiskali trije ljudje moj grob . . . Oh, kako so me ti jezili! Prokleti! Jeden — pomislite — ni hotel ničesar vedeti o meni. Precitäl je napis ter dejal na to mirno: „Tega ne poznam! Nikdar nisem ničesar čital o njem . . . Vendar ime je znano; ko sem bil še otrok, je imel nekdo tega imena v naši ulici skrivno zastavljalnico . . .“

— Kako vam ugaja to? In vendar sem bil celih šestnajst let sotrudnik najbolj razširjenih časnikov ter sem doživel tri izdanja svojih spisov . . .

— Po vaši smrti sta izšli še dve izdaji, je poročal hudič.

— Na, vidite torej! . . . Drugi pot sta prišla še dva. Jeden izmed njiju je dejal: „Ah, ali ni to ta?“ — „On sam“ — je odgovoril drugi. „Hm — dà, tudi njega so nekdaj čitali.“ — „Saj ljudje vse čitajo . . .“

— A za kaj se je navduševal ta? — „Na, kakor navadno . . . Ideje dobrotnosti, lepote . . . itd.“ — „Dà, dà, se že spominjam . . .“

— Njegov jezik je bil nekam lesen.“ — „Kaj? Na svetu je veliko takih ljudij. V Rusiji kar mrgoli talentov! . . . Potem sta šla . . . bedaka! . . . Vem sicer, da gorke besede ne zvišajo temperature groba, in tudi ne zahtevam takih besedij . . . a vendar je to žaljivo! In — ah! Kako z veseljem bi bil ozmerjal to dvojico! . . .

— Pa bi ju bili pošteno ozmerjali, se je smehljal hudič.

— Ne, veste, to ne gre . . . Na pragu XX stoletja naj bi mrtveci nakrat začeli zabavljati . . . Bedasto . . . in naposlед tudi jako neusmiljeno napram naukom materialistov.

Hudiča se je zopet loteval dolgčas.

— Ta pisatelj je hotel biti že v življenju ženin na vseh svatbah ter mrtvec pri vseh pogrebih — in sedaj, ko je že povsem mrtev, živi še njegova častihlepnost. Je li človek najvažnejši v življenju? Pomemben je samo človeški duh, in le ta

Klerikalcem se mora sploh odrekati sposobnost za politično delovanje. Ti ljudje kažejo na zgorej vedno lepo zaviti hrbet, in če jih tepe kak ministerški predsednik, sprejemajo z veliko vdanoštjo palico, češ, vse to je „po volji božji“. In sedaj, ko sem oglasil svojo kandidaturo za Ljubljano, padli so klerikalni vitezi v nezavest, češ, da je moja izvolitev nemogoča, ker bom kazal ministerškemu predsedniku svoje škornje, o katerih se ve, da so na kveder Šivane. Mogoče pa je, da nam ni bilo v korist, ker so naši poslanci vladam premalo kazali svoj kveder, in dobro bo, če se v tem pogledu na Dunaju kaj spremeni! Zatorej je govornik mnenja, da mora ponehati tisto večno hinavstvo, ki je do sedaj tlačilo naše državne poslanke. V deželi so bili voljeni na program narodne stranke, na Dunaju pa so morali priznati na krščansko-socialni program. Temu hinavstvu se mora konec storiti, ker krščansko-socialnega programa in oziroma sleparstva ne maramo niti v deželi, niti na Dunaju! Dalje pa bodo državnozborske volitve, ako se nam posrečijo, živ protest, proti gospodarski organizaciji klerikalne stranke, — največjemu sleparstvu celega stoletja! Govornik dokazuje na to, da duhovnik, kakor vsled mehkega hrbitišča ni sposoben za politiko, isto tako ni sposoben za kako gospodarsko organizacijo, in sicer vsled svojega žepa ne, ki je, kakor znano, bolj lačen, nego je elastičen sorodni mu hrbet! Pri koncu pozivlja zaupnike, da se složno, energično in polnoštivilno vdeleže volitev!

Z govorom g. dr. Tavčarja se je končal ta velepomembni shod zaupnih mož. Ostromna vdeležba iz daljnih okrajev, živo zanimanje, s katerim so sledili zaupniki iz vseh stanov izvajanjem govornikov, živahno, časih frenetično odobravanje vodilnih misli ter presrčni sprejem g. Ivana Božiča, ostalih dveh gg. kandidatov in g. dr. Tavčarja je bil vsem navzočim najlepši dokaz, da stoji zavedni del notranjskega prebivalstva po svoji ogromni večini pod zastavo narodne organizacije ter smatra novo katoliško organizacijo škofov in dr. Šusteršiča nenaščnim, pristoklerikalnim pojavitvom in škodljivim izrastkom v našem ljudstvu, ki zamore provzročiti le nevarnost našemu narodnemu obstanku.

Pod vtisom tega shoda izrekamo le iskreno željo, naj društveni odborniki in zaupniki v vseh okrajih in občinah storijo svojo dožnost in si jajna zmaga na Notranjskem je zagotovljena.

Državnozborske volitve.

Imena!

Naznanjujoč, da bodo kandidirali proti Pfeiferju — Globočnik, proti Vencajzu — Lenarčič in proti Žitniku — Božič pravi „Slovenec“: „Imena liberalnih kandidatov že sama kažejo, da liberalci ne misijo na kako zmago v kmetijskih občinah“. Oj ti ljuba korarska nedolžnost! Če misliš s takimi smešnimi opombami „farbat“ javno mnenje, se boš hudo urezala. Imena! I seveda, kaj so Božič, Lenarčič ali Globočnik v primeri s temi velikani, ki jih kandidirajo klerikalci, Pfeifer, Žitnik in Vencajz. To so imena! In to so možje! Ko bi še živel Jurčičev Krajavelj in bi se mu pokazali Pfeifer Žitnik in Vencajz kot politiki, bi gotovo vskliknil: Raca na vodi, pasja dlaka, konjska smrt — ti možje so pa prav taki kakor moja ranca Urša, Bog je daj nebesa!

Žitnik je bežal.

„Slovenec“ prijavlja sinoči jakopredvidno sestavljeno poročilo o Žitnikovem shodu pri Sv. Treh kraljih nad Rovtami. „Slovenec“ pravi: „Mej govorom (Žitnikovim) je pričelo ugovarjati par političnih nasprotnikov od Idrije, kar je oznevoljilo domačine. Vsled tega je bilo zborovanje precej viharno, ker so domači župljani zahtevali, da se nasprotniki odstranijo. Shod je trajal nad eno uro. Ko so naprotiniki odšli, nadaljevalo se je zborovanje v župnišču v najlepšem redu.“ Nam se zdi, da obsega to „Slovenčeve“ poročilo priznanje, da je dr. Nace Žitnik moral bežati. Če so „nasprotniki“ odšli, zakaj se je ta shod nadaljeval v župnišču in ne tam, kjer se je začel? Ali so morda z nasprotniki odšli tudi volilci in so ostali samo du-

hovniki, s katerimi je potem Žitnik v župnišču pri polnih lokalnih zborovanjih v najlepšem redu nadaljeval?

Umazana propaganda za Žičkarja.

Zadnje dni je bil v Trbovljah ajmotarski shod, na katerem se je sklenilo v V. kurijo „delavnega“ Žičkarja. Tega seveda našim nuncem ne moremo zameriti; saj lahko „sklepajo“, kar hočejo. A zameriti jim je nesramnost, s katero so publirali ta svoj sklep v „farovškem hlapcu“ „Slovenec“. Sami dobro vedo, da v Trbovljah nimajo toliko vpliva, da bi jih mačka povohala in sami so prepričani, da nimajo upa, da dobe vsaj desetino vseh glasov pri bližajočih se volitvah — pri zadnji občinski volitvi so dobili v III. razredu od 400 okoli 10 glasov! — a vplivati hočejo moralno na javno mnenje, češ, Trbovlje se izrekle na krščansko-katoliškem in socialističnem shodu za „delavnega“ Žičkarja. To je farovška brezstidnost, ki priča, da so izgubili naši nunci zadnjo trohico političke poštenosti!

* * *

Kdo agituje za Žičkarja?

Ljubljansko klerikalno motovilo „Slovenec“ hoče natanko vedeti, kdo agituje za D. Hribarja v V. kuriji. Našteti je moral vsaj cele sloje, ki so Hribarju in njegovi kandidaturi naklonjeni. Poglejmo pa si Žičkarjeve agitatorje!

„Slovenec“ je sicer nedavno trdil: „ne mislite, da so samo duhovniki za Žičkarja!“ Mi pa lahko trdim, da niti vsi duhovniki niso izrečni Žičkarjevi pristaši. Če bi se ne bilo batiti tiste zakrivljene police v Mariboru, postavil bi se marsikateri zmerni duhovnik proti Žičkarjevi kandidaturi. Tako pa rajši pasivno opazujejo to Žičkarjevo gonjo za mandat.

Le dva verna pristaša ima Žičkar, ki pa sta tudi pravčata tipa kranjskih razgrajačev. Ta dva kujeta za Žičkarja zaupnice na shodih ter zalagata klerikalno časopisje s hvalospevi za Žičkarja ter z niskotnim ovaduštvom vseh onih, ki se jima ne uklonijo brezpogojno. Eden teh dela „sapo“ za Žičkarja od Brežič do Planine s sedežem na Pilštanju, drugi je prevezel Savinsko dolino.

Župnik pilštanjski, Tomažič, si je znal med vernim ljudstvom prisvojiti vsa častna mesta. On je načelnik okrajnega zastopa kozjanskega, predsednik ondotnega bralnega društva, političnega društva itd. Njegovo pihanje na pred kratkim tja „priseljene“ posvetne razumnikje je umljivo, ker se boji za svoje šarže. Njemu kot predsedniku političnega društva je bilo seveda lahko izsiliti zaupnico za Žičkarja, katero so podpisali on in njegovi poslušni privrženci — društveni odborniki. Druga pa je, ali ima taka familijarna zaupnica tudi res kaj vrednosti. Njegov dopis v „Slovenec“ od pretečenega petka ga je razkrinkal kot najbojevitjega klerikalnega politika ki primerja v svojem klerikalnem fanatizmu Hribarja ježu v lisici lukanji. Intaki zdražljivci se potem še čudijo, ako izvajajo napadani — posledice.

V Savinski dolini mu živi vreden drug, župnik Lekša. Tudi to je fanatik najhujšega kalibra. Hodi po „Lukeževih semnjih“ ter voha in denuncira. Žičkarju na ljubo se je nedavno v „Slovencu“ prekrstil v — „flosarja“, ki obeta celo s plovom mimo Vidma kričati „živio Žičkar!“ Pristni „flosarji“ bi seveda takega razgrajača spravili s splova v — hladno vodo

Končno še konstatujemo, da tudi zaupni shod v Ptiju se ni pozitivno izrekel za Žičkarja, temveč se je le izjavilo da ni vzroka proti Žičkarju delovati. S tem pa še seveda ni rečeno, da se hoče delovati zanj. Iz vsega vidimo, da razun omenjenih dveh agitatorjev se dosedaj nihče ne ogreva za Žičkarjevo kandidaturo.

Treba bo pač iz Maribora izvenrednega pritiska.

V Ljubljani, 30. oktobra.

Splet in Reka.

Te dni so se vrstile na Dunaju konference skupnih ministrov radi bosenskih železnic. Bosna ima namreč jako slabe železniške zveze in celo do Sarajeva je možno priti le po velikih ovinkih. S srbskimi in turškimi progami nimajo bosenske proge nobene zveze, kar je z vojaškega stališča jako neugodno, zato se namerava sezidati železnicu skozi Sandžak Novibazar

do Novega bazara in morda še dalje do Mitrovice. Razen tega se zveže Sarajevo s Samačem, tako da je zveza z Ogrsko najkrajša in za ogrsko trgovino najugodnejša. Sploh se gleda pri vseh projektih, da bi imela Ogrska čim večjo korist, na Avstrijo pa se Ogri nočejo nič ozirati ter so celo odločno proti zvezi Sarajeva z morjem oziroma s Spletom. Ogri trdijo namreč, da bi vsled te zveze trpela Reka, kar je pretirano, kajti Reka in Sarajevo sta predaleč narazen, da bi mogla vplivati nase tako odločno. Dalmacija je nujno potrebna, da se ji odpre trgovinska zveza in da Splet postane večja luka. Zato pa bo treba, da se napravi železnica od Spleta do Bugojna, odkoder teče železnica že sedaj do Sarajeva. Vsekakor je ta proga nujna in velenoristna za trgovino Dalmacije in Bosne. Ako se posreči Ogrom onemogočiti jo, bo to le nov dokaz, da so oni gospodarji tudi v naši polovici.

Vatikan, Avstro-Ogrska in Slovanstvo.

V zadnji številki dunajskega zbornika „Die Zeit“ smo čitali zanimiv članek pod gorenjim naslovom. „Rimski klerik“ zavrača trditev dunajskih listov, da je razmerje med Avstro-Ogrsko in Vatikanom zelo napeto. Sprejem škofov Stadlerja in Strossmayerja pri papežu nikakor ni imel kakšne osti proti avstro-ogrski vladni. Tudi avstro-ogrski poslanik pri Vatikanu, grof Revertera zapusti svoje mesto le radi visoke starosti. Res je pa, da vzlici temu razmerje med Vatikanom in Avstro-Ogrsko ni posebno prisrčno in zaupno, nego le korektno, toda hladno. Vzrokova za to je več. Prvi in glavni je ta, da Vatikan ni in ne bo nikdar odpustil, ker je Avstro-Ogrska v trozvezi, ki jamči italijanskemu kralju nedotakljivost njegove zemlje ter mu vsled tega jamči tudi za posest Rima. Vatikan pa meni, da je katoliške Avstro-Ogrske dolžnost, vzdržati se vsega kar škodi pa-peštu. Odkar je prevzel drž. tajništvo vatiskansko kardinal Rampolla, se trudi pa-peška diplomacija, da bi trozvezo razbila. Pod Kalnokim so v Vatikanu že upali, da odtrgajo Avstro-Ogrska od Italije in Nemčije; ko pa se je ta nada razpršila, je stopilo na mesto nade hudo nezadovoljstvo. Veliko zadoščenje pa je prinesla Vatikanu nova zveza med Rusijo in Francijo. Od ustanovitve te zveze se je Vatikan še bolj odstujil naši državi. Napetost pa je še pomnožilo rusko- in slavofilsko postopanje kardinala Rampolle. Vatikan smatra Avstro-Ogrsko za predvsem slovansko in katoliško državo. Zato podpira Slovane zelo. Stremi pa tudi za tem, da pridobi razkolniške Slovane na Balkanu. Nemci in Madjari so Vatikanu liberalni in židovski elementi. Pred nekaj leti je hotel dati Vatikan vsem Slovanom v Avstro-Ogrski slovansko bogoslužje kakoršno je dal že prej Črnogorcem. Toda avstro-ogrška vlada je ta naklep Vatikana onemogočila. Simpatije pa so ostale. Vatikan podpira Slovane v Istri proti Italijanom in v Gorico je poslal škofo Missijo, ker ima veliko število slovanskih pristašev. Papež je hotel tudi Strossmayerja poklicati v sveti kolegij, kar je onemogočila zopet naša vlada. Vatikan pa ne podpira Slovanov morda iz sovraštva do monarhije, nego le iz prepričanja, da se mora Avstro-Ogrska, če hoče obstati še dalje, izpremeniti čim preje v slovansko državo. Avstrija naj bi prevzela hegemonijo katoliških Slovanov, da bi bila tako protihegemonija Rusije nad pravoslavnimi Slovani. Dasi pa je nasprotje med Vatikanom in našo vladno tiho in neprestano, je razmerje med papežem in našim vladarjem najboljše ter se ne bo nikdar nič zgodilo, kar bi osebno vžalilo tega ali onega.

Vojna na Kitajskem.

Cesarke kitajske čete so 23. t. m. porazile veliko vojsko boksarjev. Padlo je baje 600 mož. Kitajska cesarica vdova je poslala svojega zaupnika v osrednje in južne pokrajine Kitajske, da nabere čim največ denarja. Listi menijo, da se porabi ta denar za vojne svrhe ali pa za plačilo vojnega odškodnine. Poslaniki v Pekinu so sklenili, da mora kitajska vlast sedmorico uradnikov, ki je povzročila in vodila ustajajo boksarjev, obglasiti, in da je k tem obglasljencem pridružiti še princa Yi in Yignienia.

Vojna v Južni Afriki.

Dne 24. t. m. so Buri blizu Hoopstada zgrabili angleške policijske čete, jim

vzeli dva topa ter jih docela porazili. Zmaga Burov je bila popolna ter bi bili bržčas ujeli vse Angleže, ako bi nasprotniki ne dobili zvečer pomoči, ki jih je rešila. To je hud udarec za Robertsja, ki si ni mogel pomagati drugače, kakor da je spustil v svet laž, da je bilo Burov desetkrat več kakor Angležev. 13. mesec že poteka, odkar se borči junaški Buri proti silni premoči, a omagujejo še prav nič. 22. t. m. je proklamiral predsednik Stejn mesto Fouriesburg za glavno mesto republike Oranje. Ves severnovzhodni del od Ladybranda do Vrede je v rokah Burov. Razen Bloemfonteina z okolico ter razen proge Springfontein-Kronstad nimajo Angleži ničesar v svoji posesti, kajti povsod drugod so Buri. Mali oddelki Burov prizadivajo sovražniku največjo škodo, in število mrtvev ter ranjencev je na angleški strani še vedno jako veliko. A ne le v Oranju nego tudi v Transvaalu so Buri gospodarji. Več kakor tri petine dežele Angleži sploh niso videli. Do konca vojne je torej še daleč!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. oktobra.

— Prvi nastop novega advokata. Podpredsednik katoliškega shoda in predsednik tihotapskega vinogradniškega društva na Glincah Ivan P. Vencajz je včeraj pri ljubljanski sodnji prvič nastopil. Dosegel je tako fenomenalen uspeh, da se je Vencajzu vse smejal, njegovo klijentinjo pa vse pomilovalo, na nekega jurista pa je uplival ta prvi Vencajzov nastop tako, da je zajahal svojega Pegaza. Vencajz je imel včeraj zastopati tožbo neke Helene Urh proti zauščini umrlega železniškega uradnika Wohinja. Helena Urh je služila pri Wohinzu 21 let in ima od njega tirjati 1000 K. Toda ona ni jedina, ki ima kaj dobiti. Poleg nje jih je še jako mnogo drugih in znašajo te tirjatve veliko več, kakor vsa zauščina. Nekateri upniki ne dobre vsled tega nobenega krajcarja, in menjem bo po zaslugu Ivana P. Vencajza tudi siromašna služkinja Helena Urh. Včeraj se je namreč vršila obravnava o raznih tožbah proti Wohinčevi zauščini, ali zastopnika Helene Urh ni bilo. Ivan P. Vencajz je zamudil obravnavo. Njegova klijentinja je jokala na ves glas, ali sodnik je moral postopati po zakonu. Šele ko je bila obravnava končana, in je bil sodnik že slekel talar, se je prikazal advokat Ivan Vencajz. In ta advokat in bivši sodni svetnik je bil tako naiven, da je zahteval, kar je po zakonu popolnoma nedopustno, naj namreč sodnik izda kontumačno sodbo. Se eda mu sodnik ni mogel ugrediti, in Vencajz jo je moral odkuriti s svojo pomilovanja vredno klijentinjo. Ta namreč ne bo dobila ničesar, njeni načrti pa so izgubljena, in to po zaslugu njenega zastopnika, advokata Ivana P. Vencajza! Tako sijajen je bil prvi nastop Vencajzov. Ne vemo, ali je moral Vencajz na Glincah petjet prekatati, ali je kot zavarovalnični agent kakega kmetiča pestil, naj se pri njem zavaruje, to pa vemo, da je zgoraj omenjeni „pesnik“ zložil nanj pesem, v kateri je rečeno: „Ura bije — odvetnika ni, — To je bil Vencajzov prvi debut“.

— Kaj so državni poslanci? Državni poslanci so navadni meštarji. To je izjavil Nace Žitnik na volilnem shodu v Vipavi dne 25. t. m. Gotovo je v mislih imel kranjske klerikalne državne poslane, kateri so za znano „Gospodarski zvezi v Ljubljani“ izplačano senzarijo po 5000 gld. tlačanili vladi.

— Le tako naprej! Iz občine Teharje se nam piše: Zadnjič poročali ste v svojem cenjenem listu o imenovanju nemčurja kaplana Bratkovča v Teharje na mestu dosedanjega nemčurja, kaplana Volčiča, kateri je premeščen v Planino, kjer bode imel zopet ugodno polje za svoje nemčursko delovanje. O kaplangu Bratkovču se je že zadnjič „D. Wacht“ kako počitno priznava veliki uspeh, ki so ga dosegli Nemci z imenovanjem navedenega kaplana, češ, da se bližajo v Teharje občinske volitve, kjer jim bode kaplan Bratkovč gotovo dobro došel. No, mi sicer dobro vemo, in naši nasprotniki gotovo tudi, da jih niti pri občinskih niti pri državnih volitvah ne bodo rešili kaplan Brat-

kovič, ali glavni vzrok njihovega veselja radi imenovanja navedenega kaplana tici drugod. V Štoreh imajo namreč nemško (Sulferajnsko) šolo, in na tej šoli poučuje veronauk teharski kapelan. Ako se pomisli, da navedeno šolo obiskuje večinoma slovenski otroci, je bil strah nasprotnikov pred odločnim narodnim kaplanom pač umljiv. V osebi kaplana Bratkoviča so dobili „pravega moža“. Zatorej kličemo tudi mi Teharčani: „Slava našemu škofu! Le tako naprej!“

— Volilni shod bo v soboto zvečer ob pol 8. uri na Viču v salonu gosp. Janka Trauna.

— Kozjanski dekan obsipajo ubogo uredništvo „Slovenčeve“ s članki, kakor bi res hoteli dokazati, da so študirali najmanj v onih visokih šolah za Ljubljano. Ker jim primankuje lastnih krepkih mislij, izmišljujejo si vsemogočni gospod cele pravljice in prisopobe, katere pa kar nič ne sede, in obratno celo pisca samega po ustih tepejo. Tako razklada v eni zadnjih številk na dolgo in široko znano bajko o lisici in ježu. Lisica je — Žičkar — menda; jež pa Hribar, kateri hoče ubogo lisico „izpikati“. Po našem skromnem mnenju je uporabite bajke na kandidaturo Hribarjevo jako srečna, samo da je tisti pikajoči jež — Žičkar. Pred tremi leti je štajersko politično društvo, na čelu mu dekan Lavoslav Gregorec — ne dr. Tavčar — postavilo kandidatom pete kurije Hribarja. Kmalu pa se je začela že znana skrivna gonja zoper postavljenega kandidata, nevidne sile so potisnile ježa Žičkarja v ospredje in Hribar se je v prilog „štajerski slogi“ pustil „izpikati“ od kandidature. Kozjanski gospod dekan, predno ste hoteli vporabiti to bajko, morali ste iti k gospodu dekanu v Novi cerkvi, Gregorecu, na pouk. Ta bi Vam že povedal, kako se lisice à la Hribar pusté „izpikati“ z iglami: kranjska kuga, pritepenec, reši nas hudega, o Gospod, z raznimi pismi „z dežele“, odklanjajočimi kandidaturo Hribarjevo.

— Cvetke s klerikalnega vrta. Od sv. Benedikta v Slovenskih goricah poslala se je v Kozje dopisnica s sledoč vsebino: „Predragi! — Obžalujem ter pomilujem Vas, da ste se s svojim podpisom za D. H. (Dragotina Hribarja) postavili popolno na tir protiduhovniške gonje. Škoda, da ste v službi bogotajca (!) in morate sedaj plensati, kakor Vam on gde. Z Vašim podpisom je pretrgana najina prijateljska zveza. — Vaš nekdanji priatelj F. M. I. r. — Tako je pisal bivši kozjanski kapelan F. Muršec, tisti, ki je pridigoval, da so duhovniki celo več, kakor Devica Marija. On, ki je s tem učil nekako krivo vero, drzne se imenovati tiste, ki so navdušeni za Hribarja, bogotajce in hujšače proti duhovnikom!! To more pač le kaka ponizna farovška duša storiti!“

— Katoliška zavarovalnica. Gospod Vencajz nam piše: „Vsled sklepa ravnateljstva Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani prosim, da sprejmete po smislu § 19. tisk. zak. v prvo izdajo Vašega lista k poročilu z dne 27. oktobra 1900 pod št. 248 iz škofove zavarovalnine nasledni popravek: Ni res, da ima zavarovalnica ustanovno glavno 50.000 gld. samo na papirju, marveč je res, da je ves ta znesek vplačan in plodonosno naložen. Za ravnateljstvo Vzajemne zavarovalnine v Ljubljani. — I. Vencajz“. — No, zdaj ko je to potrdil g. Vencajz, je pa prav gotovo resnično! Škoda, da ni povedano, kje da je ta glavnica 50.000 gld. plodonosno naložena!

— Končnikov prvi gratulant. Čudno postavo so gledali Celjani minolo nedeljo. Stopila je iz brzovlaka, prišedšega od — Ljubljane. Postava s pocvikanim nosom je kratkih korakov frčala po celjskih ulicah, v roki pa je držala velikanski šopek svežih cvetlic. Pot jo je vodila naravnost do stanovanja novega deželnega šolskega nadzornika kranjskega — g. Petra Končnika. Drugo smo vse takoj uganili, posebno ko se nam je dopovedalo, da je čudni gratulant z velikim šopkom ljubljanski profesor — dobri g. dr. Oskar von Gratz. Ali je prišel dr. Gratz vsled naročila ljubljanskih — kranjskih njegovih somišljenikov, ali je šopek „špendiral“ ljubljanski profesorski zbor, ali pa je tako zelo vneti profesor sam, iz lastne volje in iniciative čutil potrebo, napraviti poklonček svojemu bodočemu inšpektorju — o tem zgodovina molči.

— Tržaški mestni svet je v soji dne 26. t. m. imenoval stiri sto novih mestčanov in jim tem činom podelil volilno pravico za državnozbornike volitve. Protest naših ostal je — naravno — brezuspešen. Ako bo tudi vlada smatrala to nečuvano perfidno postopanje mestnega sveta legitim in priznala volilno pravico vsem tem novim mestčanom, potem mi tržaški Slovensci res ne vemo, čemu se še udeležimo volilnih borb!

— Potrjen zakon. Cesar je potrdil ob deželnega zabora kranjskega sprejeti zakonski načrt o uvrščenju okrajnih cest Lienfeld-Brod in Osilniške meje deželne ceste.

— Himen. Gospod Ivan Pucelj, sosednik, Nove domovine in gdč. Šuflajeva sta se danes poročila v Clevelandu v Ohiju.

— Zavod za gluheneme v Ljubljani. Poslopje, ki stoji ob Zaloški cesti nasproti deželnih bolnic, je dvonadstropno ter ima velik vrt z železno ograjo, v katerem se razvzen nasadov nahajata tudi dve igrišči za gojence in gojenke. V suterenu glavnega poslopja se nahaja kuhinja, in poleg nje velika obednica, pralnica in razne shrambe, centralna kurjava in kopališče z velikim basonom in tremi banjami. V prizemlju nahaja se krasno izdelani vestibul, ki spaja glavni vhod s koridorom in stopniščem. Proti jugu nameščenih je šest učnih sob, soba za učila, proti vzhodu jedna učna soba, konferenčna soba in biblioteka, proti zapadu pa velika telovadnica, ki meri 74 m². V prvem nadstropju so ponavljalne sobe za gojence in gojenke, pisarna in stanovanje ravnatelja ter soba za učitelja in učiteljico in štiri sobe za služinčad. V drugem nadstropju so spalnice, bolniške sobe, garderobe itd. V vseh prostorih vpeljana je električna razsvetljava. Poslopje, ki stane z notranjo opravo vred okroglo 300.000 kron, je po načrtih c. kr. nadinženerja Böltza zgradila tukajšnja tvrdka Faleschini & Schuppeler. Tudi ostala dela izvršile so večinoma domače tvrdke, notranjo opravo pa je preskrbela tvrdka J. Mathian. Vsi povabljeni izražali so se jako laskavo o zavodu, in njega moderni in praktični uredbi in znani strokovnjak se je izjavil, da je ta zavod sedaj brez dvojbe najbolje urejena gluhenemica v Avstriji. Včeraj se je pričel redni pouk v tem zavodu, kateri ima namen, da se bodo v njem gluhenimi otroci obeh spolov v osmih letnih tečajih poučevali v ljudskošolskih predmetih in vrhu tega pripravljali za svoj življenski poklic. Pouk je brezplačen. Učni jezik je slovenski. Gojenci morajo v zavodu dobiti stanovanje in hrano, bodisi da plačajo na leto 300 kron, ali pa kot uživalci ustanove. Dosedaj se je sprejelo 26 gojencev in gojenk. Razven dveh se preskrbujejo vsi na troške ustanov.

— Izžrebani porotniki. Za prihodnje zasedanje porotne sodnije so bili izžrebani kot porotniki naslednji gospodje: I. Buhovec, I. Bonač, A. Boucon, L. Bürger v Ljubljani, A. Burger v Postojni, J. Bathelt v Tržiču, V. Černe v Zg. Gorjah, J. Dolenc v Ljubljani, H. Debevec v Dilcah, I. Frisch in F. Grošelj v Ljubljani, V. pl. Garzarolli v Razdrtem, I. Grašek v Kamniku, L. Hermann in I. Jeglič v Ljubljani, F. Inocente v Postojni, E. Jeglič v Selu, K. Jelovšek v Verdu, I. Košenina in F. Kramer v Ljubljani, F. Kavčič v Št. Vidu pri Vipavi, L. Lavrič v Škofji Loki, V. Majdič in P. Mayr v Kranju, L. Matajc v Stražišah, F. Oman v Ljubljani, T. Pavšlar v Kranju, St. Poljak v Tržiču, A. Pogačnik v Cerknici, I. Röger, V. Rohrmann in A. Šarabon v Ljubljani, A. Stare v Mengšu, A. Vodnik, K. Weber in A. Zorec v Ljubljani. Za namestnike so bili izžrebani gg. L. Boegel, M. Černe, I. Dolinar, O. Fettich-Frankheim, M. Stražišar, I. Terdan, K. Trost, Fr. Wisjan in E. Zelenka, vsi v Ljubljani.

— Farmacevtiška karijera. „Pharmaceutical Post“ z dne 28. t. m. poroča, da se morejo učiteljice, ki imajo zrelostno skušnjo, kakor tudi realci, ki so izvršili šest razredov, posvetiti farmacevtiški karijeri, ako napravijo preskušnjo iz latinščine in dobe od učnega ministrstva dovoljenje, da se smejo posvetiti tem študijam.

— Novi odbor pogrebne društva Marijine bratovščine v Ljubljani sestoji sedaj iz sledenih: Franc Mayer predsednik; Karol Hinterlechner, podpredsednik; Fr. Škof, tajnik; Maks Benda, blagajnik; Stefan Klun, Karol Lahaj-

ner, Ivan Bonač, Alojzij Zorman, odborniki; Ivan Jakopič, Ivan Sluga, Adolf Reich, revizorji. Z današnjim dnem se prične vse poslovanje društvenih zadev, kakor vpisovanje, vplačevanje, in iz dežele pošiljanje denarja in drugih stvari pri zgraj omenjenem novem predsedniku, v hiši Vožarski pot št. 6 v Ljubljani.

— V sanjah... Ko se ga je gospod X v Črncah malo preveč nasrkal, in vratil se domov, prehitro prišel na postajo k večernemu vlaku, se je vlegel na klop in zaspal. Sanjal je, da se je pripeljal s košem. Vistem se prebudi, ko zasliši, da vlak prihaja in zagleda res zraven sebe kolo, seveda last drugega gospoda. Brž skoči pokonci, vzame vozni listek zase in za kolo, da ga odda kot prtljago. A koliko je imel postajnik opravila, ko je kolo iskal okrog postaje, da bi nanj številko prilepil ter vedno tornal: za dve kolesi imam listke, a tu je le jeden. Gospod X. se je v tem povsem predramil in se spomnil, da ni imel kolesa, da je le sanjal. Hitro se je zmužnil v vlak, da postajnik ne bi njemu posvetil mesto kolesu, a do Ljubljane se je že toliko pretresel, da na postaji oddaje ni zahteval kolesa.

— Napad. V nedeljo zvečer mej 11 in 12 uro sta dva šišenska fanta, vulgo Kozel in vulgo Šimnov pri šišenski cerkvi s poleni napadla dva uslužbenca državnih železnic in ju pretepla tako, da jeden napadance več dni ne bo sposoben za službo. — Včerajšnjo notico o spopadku mej A. Mlakarjem in F. Kebrom je popraviti tako, da ni Mlakar napadel Kebra, ampak da je Keber napadel Mlakarja in ga na desnem očesu poškodoval.

— Brusaški pomočnik — slepar. Včeraj je prišel brusaški pomočnik Konstantin Morocutti k hišni posestnici Mariji Cetinovičevi na Kongresnem trgu št. 5 in jej je izvabil na ime svojega poprejšnjega delodajalca Ivana Krajgarja v Streliških ulicah št. 7 dvanajst kron. Tudi pri Ivanu Pevcu v Prešernovih ulicah je skušal dobiti na Krajgarjevo ime 25 kron, pa se mu to ni posrečilo. Bil je aretovan, predno se je hotel odpeljati v Videm na Laškem.

— Popadljiv pes. Včeraj popoldne je v Komenskega ulicah popadel Bončarjev pes šolskega učenca Rudolfa Škrainarja. Pes zagrabil ga je za stegno.

— Zaradi dekleta sta se sprila včeraj zvečer v gostilni „Pri Labu“ v Vegovič ulicah dva čevljarska pomočnika. Zvunaj na cesti pa sta se stepla in drug drugemu raztrgala oblike.

— Kupovalci premoga naj pazijo, da bodejo vreče s premogom dobro in pravilno plombovane. Včeraj so dobili nekoga prodajalca premoga, ki je imel tako slabo plombovane vreče, da se je vsaka plomba lahko z vrvice izsnela.

— Izpred sodišča. Čevljarski pomočnik Alojzij Fraček, stanovanec v Križevniških ulicah št. 7, je bil včeraj pri deželnem sodišču obsojen zaradi hudo delstva nevarnega pretenja v petmesečno ječo.

— Neusmiljena fijakarja. Franc Černe star, izvošček, in Ivan Marout, fijakarski hlapec, sta včeraj opoldne pred mitnico na Radeckega cesti z bičem in z gorčico Černetovega konja tako pretepala, da se je konj zgrudil na tla.

— Izgubil je trgovski pomočnik F. L. na Dunajski cesti od mitnice do Marije Terezije ceste desetak.

— Dežnik ukradla sta dva okoli 12 let starca dečka danes dopoludne na pošti Ivanu Fajdigi, posestniku v Sodražici mej časom, ko je oddajal neko pismo in je postavil dežnik na stran.

— Jerebico v Špitalskih ulicah je ujet mestni policijski stražnik Edvard Ižanc. Pripodila sta jo dva goloba in je vsa onemogla padla na tla, da jo je stražnik lahko prijet.

— S petrolejem ožgala se je včeraj zvečer 13letna Frančiška Hladnik, kurjačeva hčerka, stanovanec v Kolizeju. Prevrnila je bila na steni obešeno svetilko in se ji je vlij petrolej po obrazu in rokah. Tudi obleka je bila že začela goreti, pa je mati ogenj zadušila. Ponesrečeno deklico so prepeljali v deželno bolnico.

— Posredovalec služeb je hotel postati Franc Mekinda, pa mu je policija to zabranila. Včeraj je dobil pred mestno posredovalnico za delo in službe Antona Jurkoviča z Brezove gore, kateremu se je ponudil, da mu preskrbi takoj dobro službo,

če mu plača 2 kroni 20 vin. Jurkovič se j dal pregovoriti in mu je dal denar. Mekinda mu je dal za to listek, na katerem je bil naslov Fluxove posredovalnice in je z denarjem odšel in ga zapravil. Danes ga je policija prijela in dala v zapor.

* Obsojenci v Srbiji. Srbsko notranje ministrstvo je izdalо pregled obsojencev za l. 1898—1900. Leta 1898 je bilo obsojenih radi uboja 106, razbojništva 4, radi požiga 125 oseb. Leta 1899 radi uboja 68, razbojništva 38 in požiga 68 oseb. Leta 1900 radi uboja 64, razbojništva 32 in požiga 47. Število obsojencev v Srbiji torej vztrajno pada, kar je veselo znamenje.

* Poštni parnik „Noordland“ Red Star Linie v Antverpah je dospel, kakor se nam brzjavno poroča, dne 24. oktobra nepoškodovan v Newyork.

Književnost.

— „Planinski Vestnik“. Glasilo, Slovenskega planinskega društva ima v 10. številki tole vsebino: Potovanje na Severni rtič (kap.) Spisal Ivan Plantan. — Skozi Turški Žleb na Skuto. Spisal Fran Kocbek. — Društvene vesti. — Književnost.

— „Zvonček“. List s podobami za slovensko mladino ima v 11. številki tole vsebino: Naročilo. Zložil Modest. — Zadnji cvet. Zložila Bogomila. — Moje misli. Zložil Fr. Žgur. — Pokopano. Zložila Bogomila. — Na stara leta. Spisal Leon Poljak. — Tam med brezami. Zložila Vida. — Vahčarji. Spisal Ivo Troš. — Nagrada sebičnosti. Priobčil Peter Petrovič. — Anton Martin Slomšek. Po J. Lendovšku spisal Ladislav Ogorček. — Slovenske pravljice: Trije kraljevi. Priobčil Nik. Vrhov. — Pouk in zabava. Razpis nagrad za troje povestit. — Drobiz. — Zvonček. Uglasbil Ferd. Juvanec. — Besedna naloga. Slike: Beračica Katarina. — Slomšek. — Kraljevi.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 30. oktobra. „Wiener Zeitung“ prijavlja cesarsko naredbo z dne 24. oktobra, s katero se podaljša veljavnost mandatov za trgovinske in obrtne zbornice na nedoločen čas. Ta naredba velja za tiste mandate, katerih veljavnost poteče 31. decembra. Izdana se je naredba, da bi zbornice mogle izvršiti svojo volilno pravico. Kadar se uveljavi novi volilni red za trgovske in obrtne zbornice, se te zbornice razpuste.

Pisek 30. oktobra. Pri današnji obravnavi proti Hilsnerju se je primeril skandal. Urednik praškega antisemitiskega lista „Naše Zajmy“ Bušek je protestoval proti temu, da je zagovornik Oučedniček v pavzi govoril s Hilsnerjem, vsled česar je nastala burna kontroverza. Sodni predsednik je Bušku zagrozil, da ga pusti iz dvorane odstraniti.

Budimpešta 30. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice se je začela debata o zakonskem načrtu glede poroke nadvojvode Frana Ferdinandanda d' Este z grofico Chotkovo. Debata utegne trajati več dni. Kossuth se je izrekel proti zakonu, dokazuječ, da na Ogrskem hišni zakoni habsburški nimo nobene veljave, in da nasprotuje predloženi zakonski načrt ogrskim osnovnim zakonom. Ogrska ustava, je dokazal Kossuth, ne pozna morganatiške poroke, za Ogrsko je nadvojvoda Fran Ferdinand pravno veljavno poročen. Ministrski predsednik Széll namerava parlamentu predložiti hišni zakon habsburški, ki je dosedaj tajen, ter tako dokazati, da ne nasprotuje niti ogrski ustavi, niti ogrskemu državljanškemu zakonu.

Berolin 30. oktobra. Tukajšnji politični krogi so močno vznemirjeni, ker se Francija in Rusija še vedno nista izjavili glede dogovora med Nemčijo in Angleško v zadevi Kitajske.

Novi York 30. oktobra. V tovarni za droge firme Tarant je nastala eksplozija. Vse poslopje je bilo nakrat v plamenu in se je potem razletelo. Tudi železnica, ki teče nad ulicami, je vsa raznesena. Nekateri listi trde, da je nad 200 mrtvih, drugi pravijo, da se je osebje rešilo.

Svetovna razstava v Parizu je dala čajni firmi Messmer povod za razglednice „Vendomski steber“. Dotični načrt, katerega je jury odličnih umetnikov odlikovala s prvim dirlom, bode v svoji imenitni izvršbi vzbudil v krogih nabircev živo veselje. Razglednica je odjemalcem Messmerjevega čaja v znanih prodajalnicah na razpolago.

Národná kavarna.

V sredo, dné 31. oktobra, in v soboto, dné 3. novembra 1900

KONCERT meščanske godbe.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi z velespoštovanjem

Fran Krapež.

(2240)

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 306,2 m. Srednji letni tlak 756,0 mm.

Oktobar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrevi	Nebo	Padeljina v 24 urah
29	9. zvečer	738,6	42 sr. svzvod	oblačno		0,0 mm
30	7. zjutraj	738,3	38 sl. svzvod	oblačno		
• 2. popol.	738,4	12,2 sl. sszah.	oblačno			

Srednja včerajšnja temperatura 41°, normale: 78°.

Dunajska borza

dne 30. oktobra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97.15
Skupni državni dolg v zrebra	96.00
Avtrijska zlata rents	114.50
Avtrijska kronska renta 4%	98.35
Ogrska zlata renta 4%	114.00
Ogrska kronska renta 4%	90.15
Avtro-ogrsko bančne dejavnice	1689-1
Kreditne dejavnice	651.50
London vista	240.60
Venski drž. bankovke za 100 mark	117.65
80 mark	23.53
80 frankov	19.21
Italijanski bankovci	90.60
G. kr. cekini	11.38

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so izrazili svoje sožalje ob smrti nepozabnega soproga in očeta, odnosno starega očeta, gospoda

Frana Modrijana

c. kr. davkarja v pokoju

izrekamo tem potom najudanejšo zahvalo.

Rajnega priporočamo vsem v blag spomin.

Planina pri Rakeku, 30. okt. 1900.

Žaluoča rodbina.

(2238)

Dr. Josip Malerič

okrožni zdravnik

Rafaela Malerič rojena Inglič

poročena.

(2233)

Črnomelj, dne 30. oktobra 1900.

Naznanilo.

Vsled sklepa upniškega odbora razprodajalo se bode od danes naprej vse v konkurzno maso

Josipa Višnar-ja

v Ljubljani, Stari trg štev. 4

spadajoče manufaktурno blago

pod tovarniško ceno.

Na izbiro po najnižji ceni so: angleški in brnski ševijoti, kamgarni, Jägerndorfsko blago, razno blago za ženska oblačila, kretoni, barhent, razno platno, blago za pohišno in posteljno opravo, srajce za gospode, ovratniki in kravate, kakor tudi cela zaloga vsakovrstnih ženskih modrcev (štefanijski facon).

Posebno pa se opozarja čast. odjemalcu na lepo in tekočo zalogo sukna.

Oskrbništvo konkurzne mase.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in proda
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulantnejših pogojih.

Slavnoznamo Kulmbaško krepkostno pivo

pasterizovano v steklenicah

se dobiva v prodajalni (2023-26)

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, nasproti glavne pošte.

Fave di morti!

Štruce za Vseh svetih dan

Hâches-paštete

se dobivajo vedno sveže (2235-1)

v R. Kirbisch-a slaščičarni
Kongresni trg, v Ljubljani.

Modrce

najboljši fabrikat

najlepša fačona

v veliki izberi in po najnižjih cenah
priporoča (2069-4)

Karl Recknagel

Mestni trg št. 24.

V nedeljo, 4. novembra, ob 5. uri popoludne

bode

v Tonhalle filharmoničnega društva

KONCERT

popolne godbe c. in kr. pešpolka št. 27, Leopold II., kralj Belgijcev

→ v korist →

pokojninskega fonda c. in kr. avstr. vojaških kapelnikov.

Vstopnice po 3 K (s štev.), 2 K, — stojiča 1 K, — galerija 2 K (s štev.)
se dobé v O. Fischer-ja trgovini muzikalij, Kongresni trg, Tonhalle.

Poštna hranilnica ček štev. 849.086.

Telefon štev. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgal.

(1933-7) Dr. M. Hudnik, predsednik.

Velika vojaško-invalidska loteria v zlatu in srebru.

Glavni dobitek 60.000 kron.

v gotovem denarju 20% manj.

Invalidske srečke à 1 krono
priporoča: J. C. MAVER v Ljubljani.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro
kontu s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdige.

Eskompt menjic najkultartneje.

Borzna naročila.

Lastnina in tisk „Národné Tiskárne“.

iz samo prešičevega mesa, velike po 18 kr., — šunka brez kosti po 90 kr. kig, suho meso in slanino po 70 kr. kig, pečenka iz svežega prešičevega mesa po 80 kr. kig, nasoljena suha čeva, komad po 17 kr, pošilja po poštnem povzetju (2232-1)

Janko Ev. Sirc v Kranji.

Preklic.

Prekličem besede, govorjene o gospici Ivanki Klančar.

(2234) Marija Štepic.

Štev. 34.064.

(2192-2)

Ustanove za realce.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem izpraznjena so s pričetkom tekočega šolskega leta

tri mesta cesar Franc Jožefove ustanove za realce po 100 kron na leto.

Do teh ustanov imajo pravico v Ljubljano pristojni ali, ko bi takih prosilcev ne bilo, na Kranjskem sploh rojeni revni dijaki, ki obiskujejo c. kr. višjo realko v Ljubljani.

Prošnje za podelitev teh ustanov je vlagati, s potrebnimi dokazili vred, do 20. novembra t. l. pri šolskem ravnateljstvu.

Mestni magistrat v Ljubljani
dne 17. oktobra 1900.

Spretné, solidne potovalne uradnike

(akviziterje)

za vse zavarovalne stroke v sprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošljajo pod: „akviziter 25“ upravnemu „Slov. Naroda“.

(1531-26)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.

Promese k vsem žrebanjem.